

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

„Wzmocnienie konsultacji społecznych w powiecie oleckim”

szkolenie z zakresu technik i narzędzi konsultacji społecznych

dr Marta Jaskulska

Olecko, 17 grudnia 2013 roku

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Model uczenia się dorosłych

nieświadoma kompetencja

świadoma kompetencja

świadoma niekompetencja

nieświadoma niekompetencja

Program szkolenia

1. Konsultacje społeczne jako proces
2. Konsultacje społeczne
 - a) podstawowe definicje
 - b) rodzaje
 - c) uwarunkowania prawne
 - d) cele
 - e) funkcje
 - f) kiedy prowadzić konsultacje społeczne
3. Komunikacja społeczna
 - a) podstawowe definicje
 - b) poziomy
 - c) funkcje
 - d) środki i narzędzia

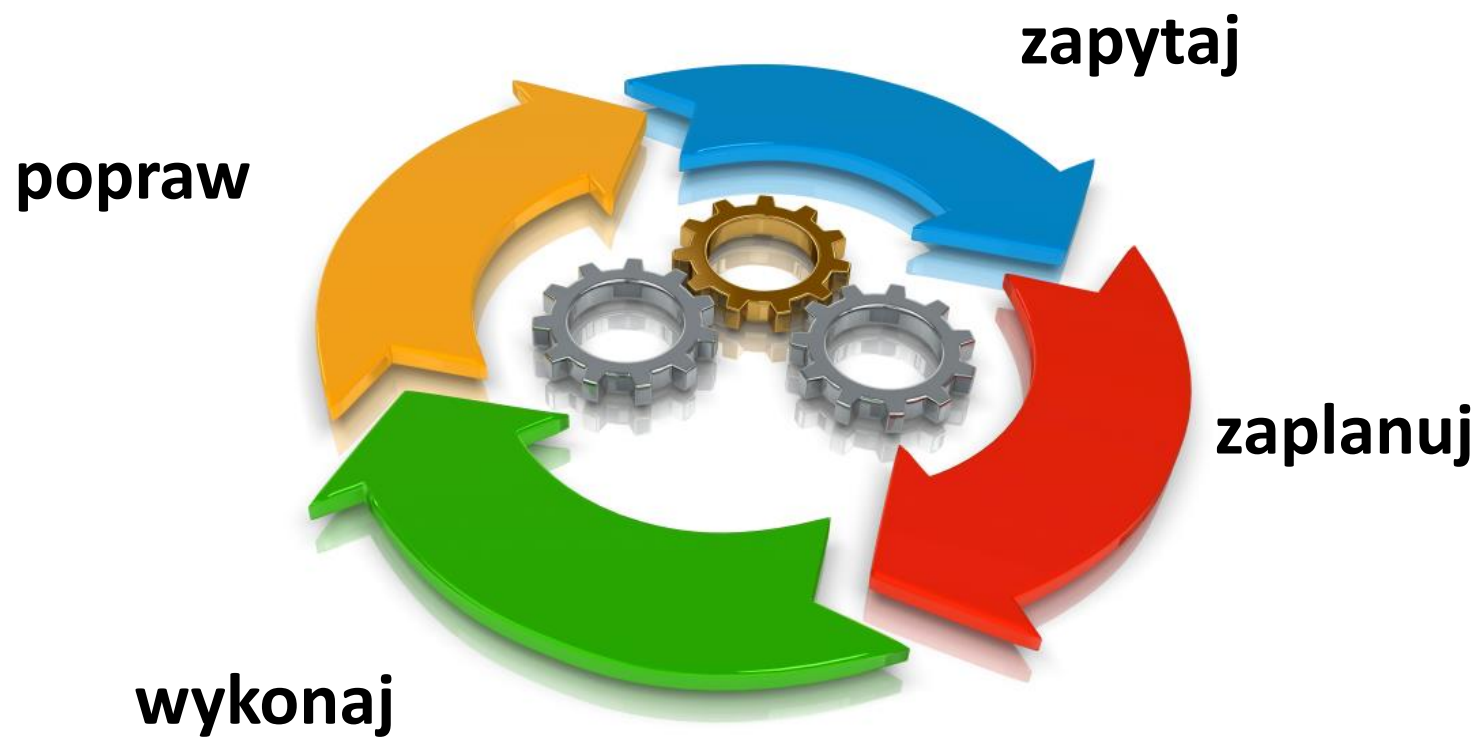
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne jako proces

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

bezpośrednia budżet debata demokracja dialog
dotacje inwestycje konflikt
konsultacje lokalne miasto
mieszkańcy negocjacje obywatel obywatelska
partycypacja przestrzeń razem
samorząd społeczna społeczne
społeczność społeczny środowisko ue
współdecydowanie wspólna fundusz sołecki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne – podstawowe terminy

dialog społeczny

komisja trójstronna – rząd, pracodawcy, związki zawodowe

partycypacja obywatelska (dialog)

udział organizacji pozarządowych w zarządzaniu państwem

partycypacja społeczna

udział mieszkańców w zarządzaniu państwem

konsultacje społeczne

instytucja demokracji bezpośredniej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne – podstawowe terminy

partnerzy społeczni

organizacje pracowników i pracodawców

partnerzy społeczno-gospodarczy

- 1) organizacje pracodawców**
- 2) organizacje związkowe**
- 3) samorządy zawodowe**
- 4) izby gospodarcze**
- 5) organizacje pozarządowe**
- 6) jednostki naukowe**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uwarunkowania prawne

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uwarunkowania prawne

Unia Europejska

administracja centralna

samorząd

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne w prawie polskim – gmina i powiat

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483)	Art. 4. 1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu. 2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.	wszyscy obywatele
Ustawa z dnia 15 września 2000 roku o referendum lokalnym (Dz.U. z 2000 r., Nr 88, poz. 985)	Fakultatywne: referendum opiniodawcze	wszyscy mieszkańcy
Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003r., Nr 96, poz. 873)	Obowiązkowe: projekty aktów prawa miejscowego związanych z działalnością organizacji pozarządowych, rocznych i wieloletnich programów współpracy Fakultatywne: inicjatywa lokalna, rada działalności pożytku publicznego	organizacje pozarządowe

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne w prawie polskim – gmina i powiat

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Ustawa z 3 dnia października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227)	Obowiązkowe: informowanie i konsultowanie – włączanie mieszkańców i organizacji społecznych w tworzenie polityk publicznych dotyczących ochrony środowiska	wszyscy mieszkańcy, organizacje ekologiczne
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony Środowiska (Dz.U. z 2001 r., Nr 62, poz. 627)	Obowiązkowe: informowanie i konsultowanie – włączanie mieszkańców i organizacji społecznych w tworzenie polityk publicznych dotyczących ochrony środowiska	wszyscy mieszkańcy, organizacje ekologiczne

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne w prawie polskim – gmina i powiat

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie (Dz.U. z 2010 r., Nr 127, poz. 857)	Fakultatywne – rady sportu	organizacje pozarządowe zajmujące się sportem i kulturą fizyczną
Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 1991 r., Nr 95, poz. 425)	Fakultatywne – rady oświatowe	wszyscy mieszkańcy

Konsultacje społeczne w prawie polskim – powiat

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 1998 r., Nr 91, poz. 578)	Obowiązkowe: zmiana granic powiatu, organizacja i zakres działania jednostek pomocniczych. Fakultatywne w każdej ważnej dla powiatu kwestii. Zasady prowadzenia na podstawie uchwały rady powiatu.	wszyscy mieszkańcy
Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r., Nr 64, poz. 593)	Obowiązkowe: włączanie mieszkańców w tworzenie polityk rozwiązywania problemów społecznych (za pośrednictwem władz gmin)	wszyscy mieszkańcy

Konsultacje społeczne w prawie polskim – powiat

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2004 r., Nr 99, poz. 1001)		organy powiatu, wszyscy mieszkańcy
Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r., Nr 123, poz. 776)	Fakultatywne – powiatowe społeczne rady do spraw osób niepełnosprawnych	organizacje pozarządowe zajmujące się osobami niepełnosprawnymi

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

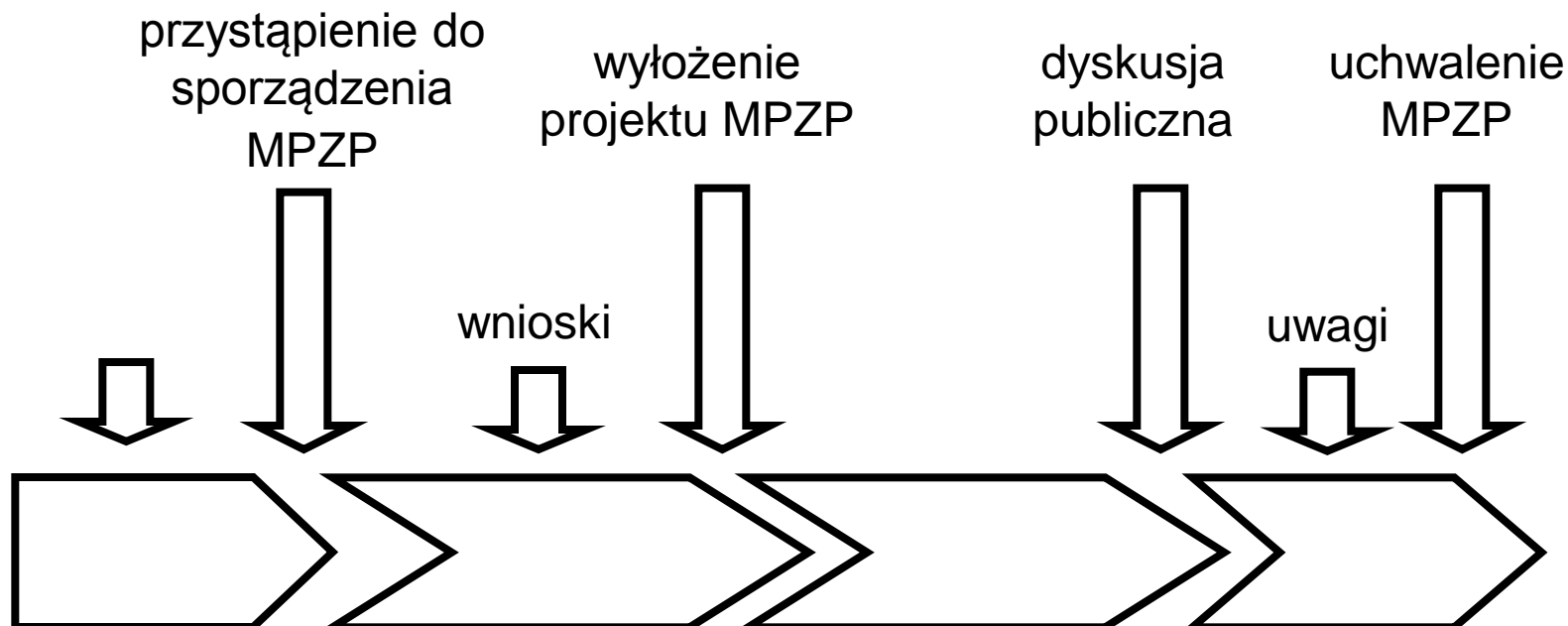
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Konsultacje społeczne w prawie polskim – gmina

ustawa	przedmiot, zasady	grupa docelowa
Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 r., Nr 0, poz. 594, z późn. zm.)	Obowiązkowe: zmiana granic gminy, organizacja i zakres działania jednostek pomocniczych. Fakultatywne w każdej ważnej dla gminy kwestii, młodzieżowa rada gminy, rada seniorów, Zasady prowadzenia na podstawie uchwały rady gminy.	wszyscy mieszkańcy
Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003 r., Nr 80, poz. 717)	Obowiązkowe: informowanie i konsultowanie – włączanie mieszkańców i organizacji społecznych w tworzenie dokumentów dotyczących zagospodarowania przestrzennego	wszyscy mieszkańcy
Ustawa z dnia 20 lutego 2009 roku o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2009 r., Nr 52, poz. 420)	Fakultatywne: wniosek o przyznanie środków z funduszu sołeckiego	wszyscy mieszkańcy

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fundusz sołecki - procedura

Do 31 marca - Przyjęcie przez radę gminy uchwały o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego

Do 31 lipca - Wyliczenie przez wójta środków jakie będą przysługiwały sołectwom

Przygotowanie zebrania wiejskiego i poinformowanie o nim mieszkańców

Zebranie wiejskie

Do 30 września - Przedłożenie wniosku sołectwa do wójta

Uchwalenie przez radę gminy budżetu gminy, który zawiera przedsięwzięcia do realizacji z funduszu sołeckiego na terenie poszczególnych sołectw

Realizacja zadań z funduszu sołeckiego przyjętych w budżecie gminy¹⁷

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Program współpracy z NGO

Do 30 listopada- uchwalenie przez organ stanowiący programu na rok kolejny (lub do 5 lat)

Do 30 kwietnia- sprawozdanie organu wykonawczego z wykonania programu w roku poprzednim

Zakres programu współpracy: cel główny i cele szczegółowe programu; zasady współpracy; zakres przedmiotowy; formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne; okres realizacji programu; sposób realizacji programu; wysokość środków planowanych na realizację programu; sposób oceny realizacji programu; informację o sposobie tworzenia programu oraz o przebiegu konsultacji; tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

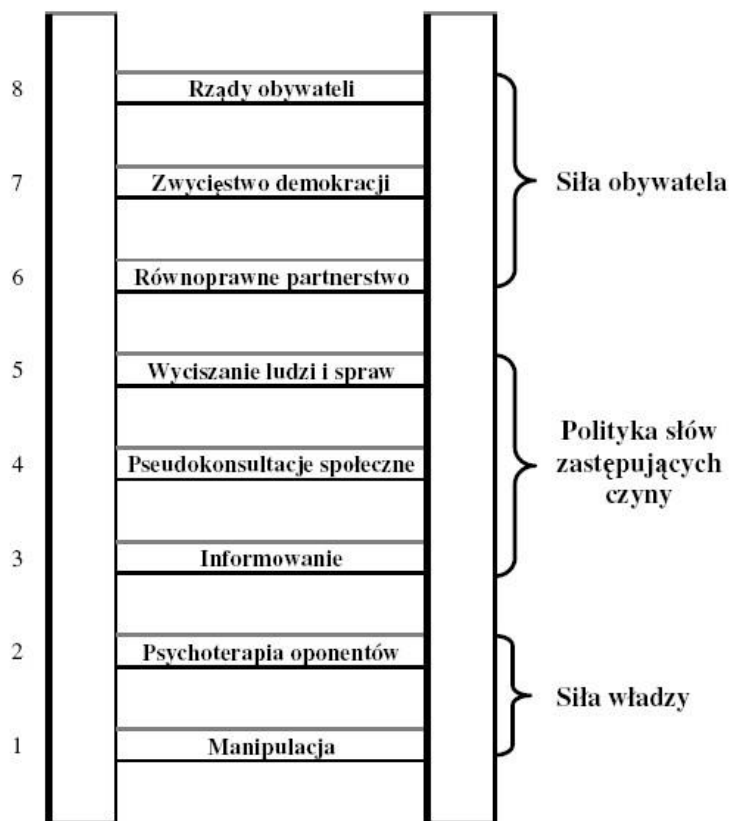
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Cel konsultacji społecznych

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Drabina partycypacji społecznej - cele

Sherry R. Arnstein: "A Ladder of Citizen Participation", *Journal of the American Institute of Planners*, Vol. 35, No. 4, July 1969, pp. 216-224; spolszczył dr Zbigniew Hałat – epidemiolog (www.halat.pl).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Drabina partycypacji społecznej wg Arnstein

kontrola społeczna

władza delegowana

partnerstwo

figuranctwo

konsultacje

informowanie

terapia

manipulacja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Drabina partycypacji społecznej wg Długosza, Wygańskiego

Władze decydują całkowicie jednostronnie i samodzielnie, nie informując opinii publicznej.

Władze decydują całkowicie jednostronnie i samodzielnie, ale informują opinię o podjętych decyzjach po ich podjęciu.

Władze decydują całkowicie jednostronnie i samodzielnie, ale oprócz informowania opinii społecznej o podejmowanych decyzjach po ich podjęciu szeroko uzasadniają te decyzje, nakłaniając do ich akceptacji.

Przed podjęciem decyzji informują o swych planach i przyjmują do wiadomości pojawiające się opinie społeczne, wykorzystując je w mniejszym lub większym stopniu do zmiany treści decyzji.

Przed podjęciem decyzji zasięgają aktywnie opinii poszczególnych obywateli (wybranych liderów, ekspertów) czy też korzystają z wysłuchań publicznych, sondaży telefonicznych, badań opinii publicznej.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Drabina partycypacji społecznej wg Długosza, Wygańskiego

Przed podjęciem decyzji aktywnie zasięgają opinii, przeprowadzając konsultacje społeczne z różnymi grupami społecznymi i ich reprezentacjami (organizacjami) na podstawie wymogów prawa lub politycznej woli.

Przed podjęciem decyzji zasięgają opinii w ramach ustawowo powołanych przez państwo publicznych instytucji konsultacyjnych i opiniodawczych, których wysłuchanie ma charakter obowiązkowy.

Przed podjęciem decyzji współpracują z partnerami społecznymi (negocjacje, wspólne planowanie, osiągnięcie konsensusu) i wspólnie z nimi podejmują kompromisową, wspólną decyzję na przykład w formie porozumienia lub wspólnego programu.

Przekazują podejmowanie decyzji grupom lub partnerom społecznym i akceptują te decyzje, kontrolując ewentualnie ich proceduralną legalność i poprawność oraz zgodność treści decyzji z obowiązującym porządkiem prawnym (na przykład referenda, układy zbiorowe pracy).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Funkcje konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne – funkcje

hierarchia potrzeb A. Maslowa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Potrzeba bezpieczeństwa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

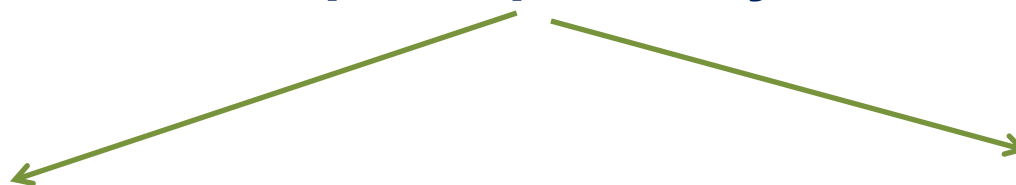
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

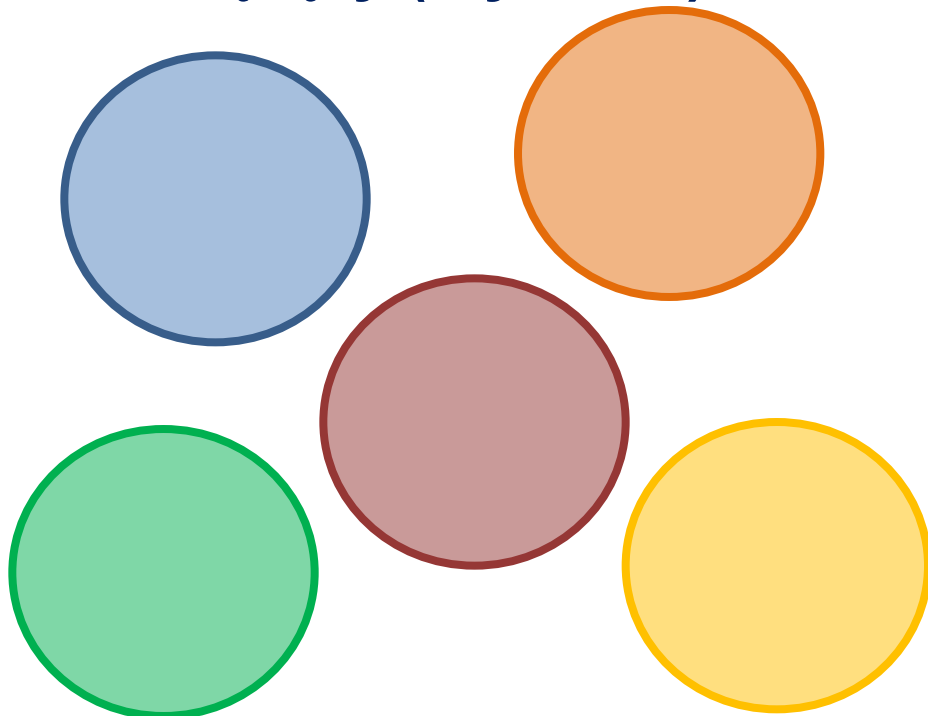
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Potrzeba przynależności

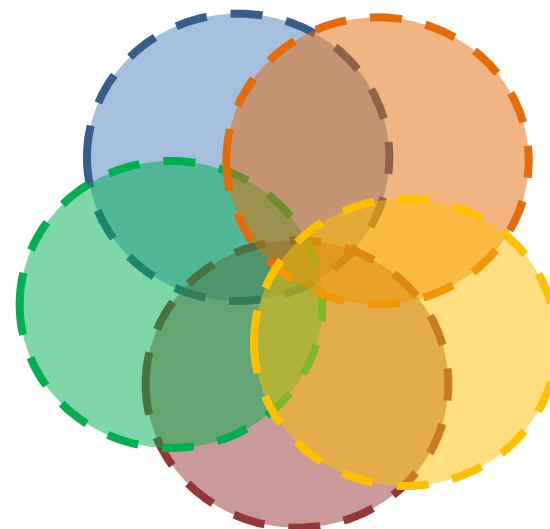
kapitał społeczny

wiązący (my – oni)

pomostowy (my)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Potrzeba szacunku

rysunki.bardzofajny.net

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Potrzeba samorealizacji

NAGRODA I WITRYNA
OBYWATELSKA
PREZYDENTA RP

Kiedy prowadzić konsultacje społeczne?

AKTY PRAWA

REALIZACJA

mieszkańcy właściciele projektanci turyści
użytkownicy **KONSULTACJE SPOŁECZNE** przedsiębiorcy
inwestorzy
władze lokalne media NGO rady dzielnic / osiedli / sołectwa

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Komunikacja społeczna

Definicje komunikacji

Pojęcie **komunikacja** pochodzi od łac. czasownika ***communico***, ***communicare*** (uczynić wspólnym, połączyć, udzielić komuś wiadomości, naradzać się) i rzeczownika ***communio*** (wspólność, poczucie łączności).

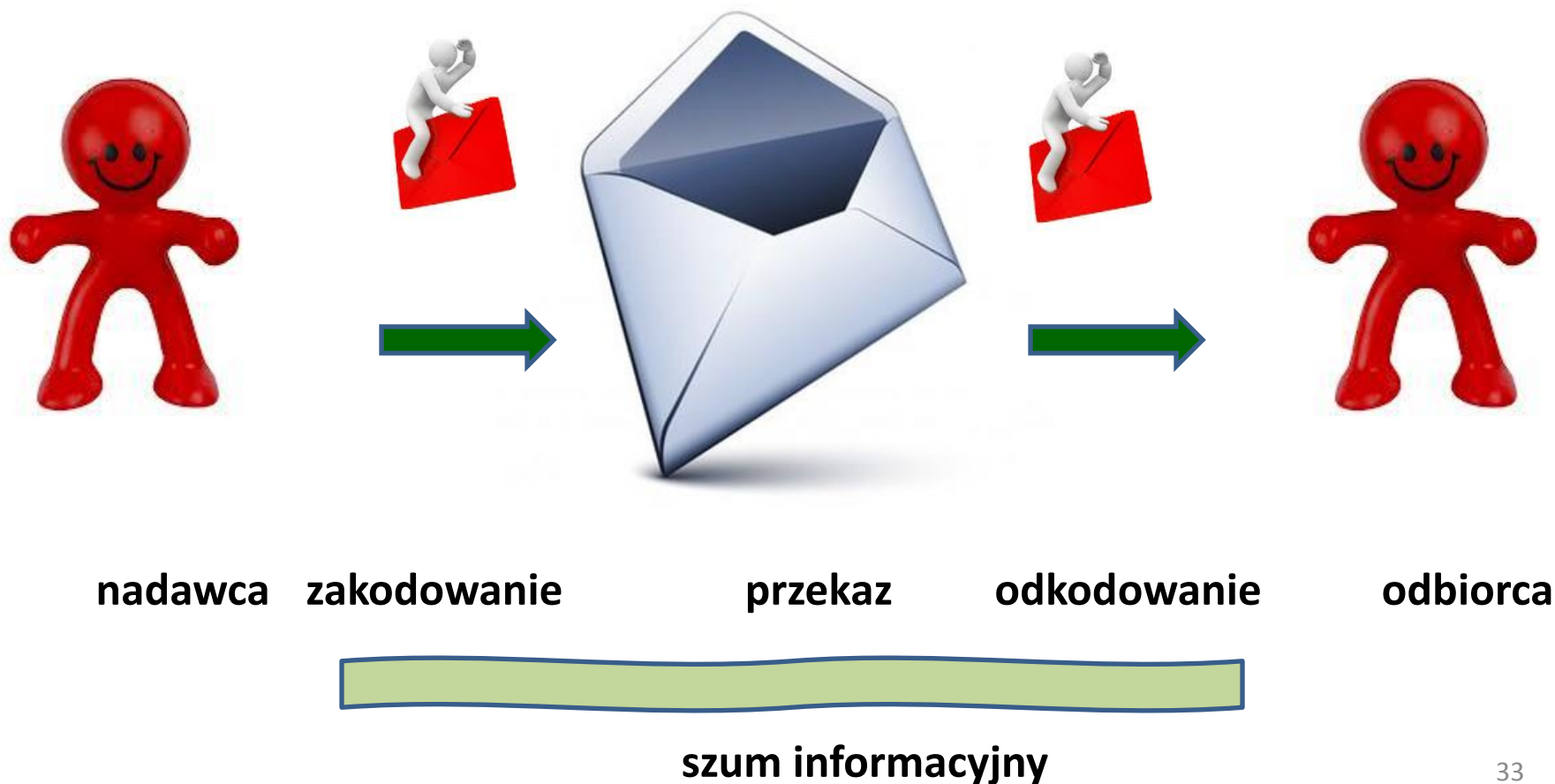
"Komunikacją nazywamy porozumiewanie się. Jej celem jest stworzenie wspólnoty komunikacyjnej, a więc takich społecznych warunków, w których ludzie łatwo rozumieją się nawzajem i czują się sobie potrzebni".

(J. Mikułowski Pomorski, *Komunikacja Międzykulturowa*, 1999)

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Model procesu komunikacji

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

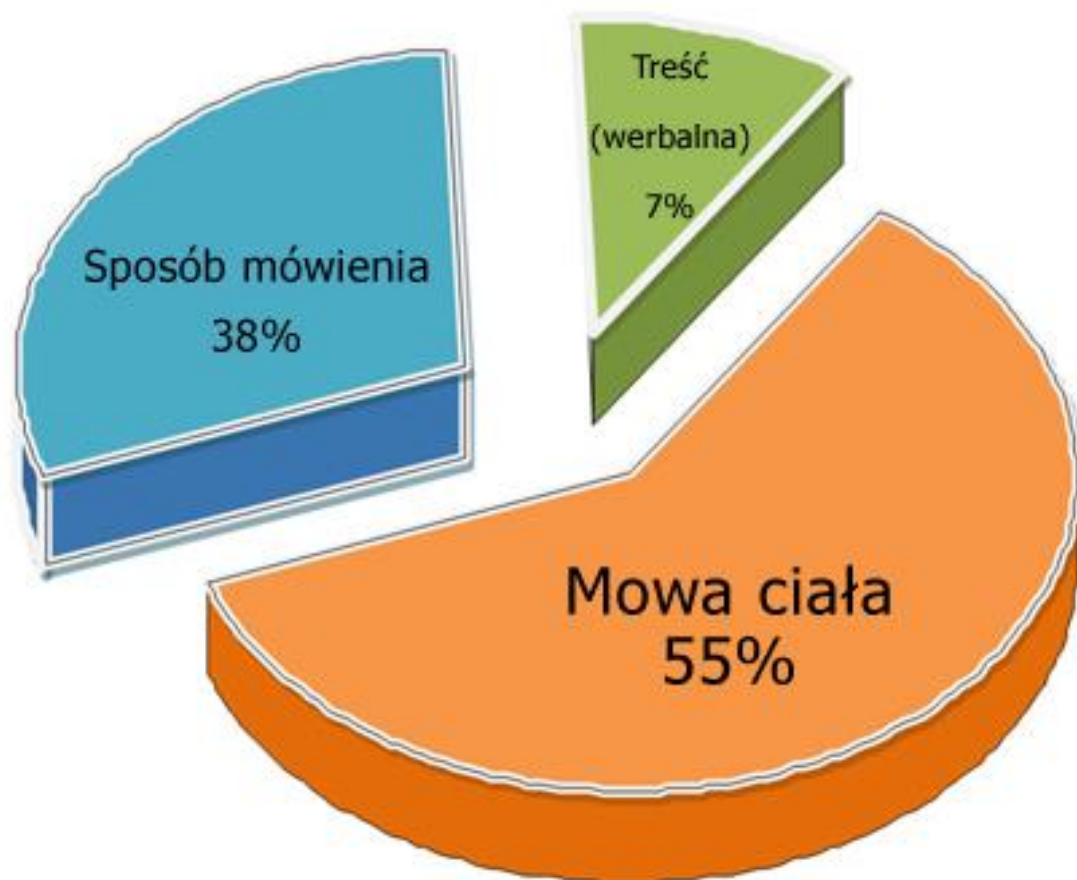
Poziomy komunikacji

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Poziomy komunikacji

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

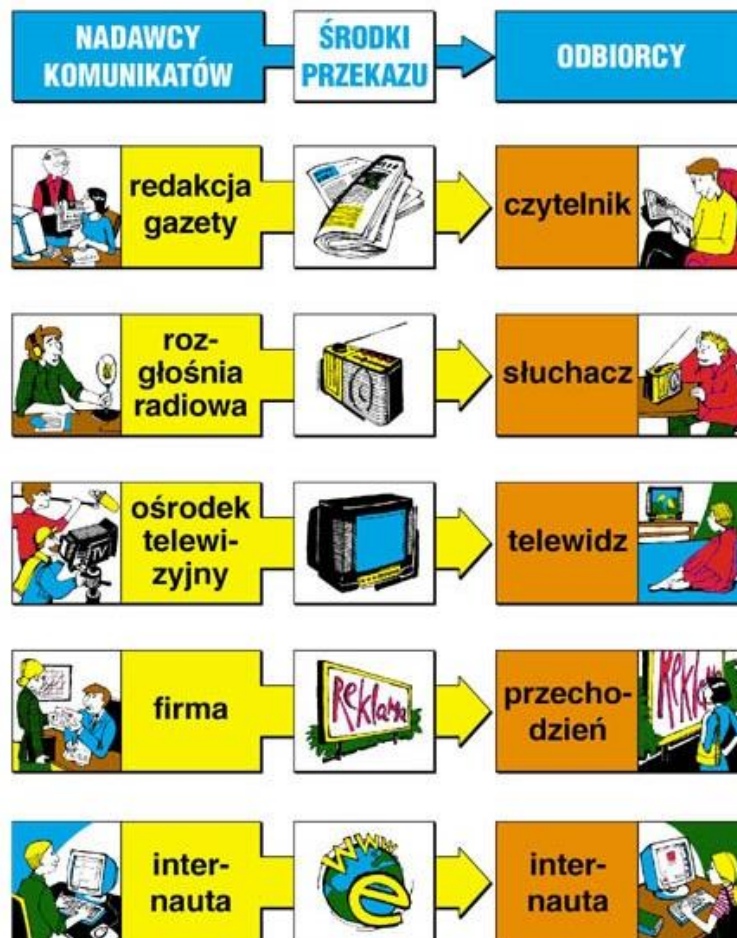
Funkcje komunikacji

1. fatyczna
2. informacyjna
3. impresywna (perswazyjna)
4. performatywna
5. poetycka
6. ekspresywna

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Środki i narzędzia komunikacji

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Model procesu komunikacji

nadawca

zakodowanie

przekaz

odkodowanie

odbiorca

Temperament

choleryk

energia

sangwinik

optymizm

melancholik

perfekcjonizm

flegmatyk

spokój

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dziękuję za uwagę!

marta@socjoteka.pl